

OSAVUOSIKATSAUS TAMMI-SYYSKUU

2021

tvo

Teollisuuden Voima Oyj:n osavuosisikatsaus 1.1.–30.9.2021

Vuoden 2021 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä Teollisuuden Voiman (TVO) sähköntuotanto Olkiluoto 1 (OL1)- ja Olkiluoto 2 (OL2)-laitosyksiköillä jatkui turvallisesti ja luotettavasti.

Olkiluoto 3 EPR -laitosyksikön (OL3 EPR) polttoaineen lataus valmistui huhtikuussa 2021. Turbiinille toteutettavan huollon ja tarkastustoimenpiteiden pidentymisen vuoksi laitostoimittaja Areva–Siemens-konsortiolta elokuussa 2021 saadun päivitetyn aikataulun mukaan laitosyksikkö liitetään valtakunnan sähköverkkoon helmikuussa 2022 ja säännöllinen sähköntuotanto alkaa kesäkuussa 2022.

TVO:n ja Areva–Siemens-konsortion allekirjoittamat sopimukset OL3 EPR -projektin vuoden 2018 kokonaissovintosopimukseen tehtävistä muutoksista astuivat voimaan heinäkuussa 2021, kun kaikki täytäntöönpanoehdot täyttyivät.

Posivan loppusijoituslaitoskokonaisuuden rakentaminen on edennyt suunnitellusti.

TVO-konsernissa on tehty mittavia toimenpiteitä koronavirustartuntojen leviämisen ehkäisemiseksi, ja koronavirusrajoituksista huolimatta työt ovat voineet jatkua erityisjärjestelyin.

Toimintaympäristö

EU:n kestävän rahoituksen taksonomiakriteerien valmistelu ydinvoimalle jatkuu edelleen. Euroopan komission yhteisen tutkimuskeskuksen (Joint Research Centre, JRC) raportin ja komission sekä Euratom-sopimuksen alaisten asiantuntijaryhmien JRC:n raportin arviointien valmistumisen jälkeen kriteerien tarkempi suunnittelu on jatkunut komissiossa. Elokuun lomakauden aikana edistystä ei kuitenkaan ole tapahtunut. Komission aikataulu ydinvoiman kriteerit sisältävälle täydentävälle delegoidulle säädökselle on edelleen avoin – komissio on todennut julkaisevansa sen mahdollisimman pian.

Komissio julkisti heinäkuussa 2021 niin kutsutun ”Fit for 55” -paketin, jossa määritellään keinot päivitetyn 55 prosentin päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi. Paketti sisältää pääasiassa tiukennuksia olemassa olevaan lainsäädäntöön kuten päästökauppaan ja uusiutuvan energian direktiiviin. Uusien politiikkatoimien joukossa on muun muassa EU:n ulkopuolelta tuotavaan sähköön kohdistuva hiilitulli.

Valtioneuvosto antoi syyskuussa 2021 eduskunnalle hallituksen esityksen (HE 117/2021 vp) laiksi ydinvastuulain ja ydinvastuulain muuttamisesta annetun lain muuttamisesta. Lakiesityksessä ehdotetaan ydinvastuulaissa tarkoitetun ydinlaitoksen haltijan vastuumäärän korottamista muualla kuin Suomessa syntyvistä

ydinvahingoista 1 200 miljoonaan euroon energiatuotannossa käytettävien ydinlaitosten osalta. Suomessa syntyvistä ydinvahingoista ydinlaitoksen haltijan vastuu säilyy rajoittamattomana. Muiden kuin energiatuotannossa käytettävien ydinlaitosten sekä ydinaineiden kuljetusten kohdalla vastuumäärät olisivat 80–250 miljoonaa euroa. Lait on tarkoitus tulla voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kun Pariisin yleissopimuksen ja Brysselin lisäyleissopimuksen muutospöytäkirjat tulevat voimaan Suomen osalta.

Liiketoiminnan tulos

TVO toimii omakustannusperiaatteella (Mankala-periaate). Kustannukset veloitetaan osakkailta sähkön hinnassa, jolloin katsauskauden tulos on lähtökohtaisesti nolla, ellei erityisistä olosuhteista muuta johdu. Osakkaat maksavat muuttuvat kustannukset toimitettujen energiamäärien mukaan ja kiinteät kustannukset omistuksen mukaisessa suhteessa riippumatta siitä, onko teho-osuutta käytetty vai ei. Toimintaperiaatteesta johtuen tulokseen perustuvia tunnuslukuja ei esitetä.

Konsernin liikevaihto katsauskaudella 1.1.–30.9.2021 oli 233,2 (1.1.–30.9.2020: 216,3) miljoonaa euroa.

Sähkön toimitusmäärä osakkaille oli 10 467,9 (10 934,4) GWh. Olkiluodon laitosten sähkön toimitusmäärät olivat edellistä vuotta alhaisempia pidemmistä vuosihuolloista johtuen.

Konsernin tulos oli 2,0 (14,9) miljoonaa euroa. Katsauskauden tulokseen vaikuttaa ydinvoimalaitosten päivitetty käytöstäpoistosuunnitelma sekä osakkailta laskutettu toteutuneita kustannuksia korkeampi kiinteä veloitus, joka hyvitetään osakkaille vuoden loppuun mennessä. Ydinenergiain mukaan luvanhaltijan on käyttöluvan mukaisen toiminnan kestäessä esitettävä säännöllisesti vähintään kuuden vuoden välein ydinlaitoksen käytöstä poistamista koskevan suunnitelman päivitys Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) hyväksyttäväksi.

Rahoitus ja maksuvalmius

TVO:n rahoitustilanne on kehittynyt suunnitelmien mukaisesti.

TVO:n pitkä- ja lyhytaikaisten lainojen määrä, lukuun ottamatta osakkaille edelleen lainattua lainaa Valtion ydinjätehuoltorahastolta, oli katsauskauden lopussa 5 062,0 (31.12.2020: 5 109,3) miljoonaa euroa, josta huonomman etuoikeuden omaavia osakaslainoja oli 929,3 (929,3) miljoonaa euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin katsauskaudella 600,0 (30.9.2020: 320,0) miljoonaa euroa, ja pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 551,3 (346,3) miljoonaa euroa.

TVO:lla on yhteensä 1 000 miljoonan euron suuruinen syndikoitu valmiusluotto, joka on voimassa vuoteen 2024 asti.

TVO on sopinut yhteensä 775 miljoonan euron suuruisten kahdenvälisen pankkilainojen eräpäivien pidennyksistä vuosilta 2022 ja

2023 vuoteen 2024. Näistä yksi 75 miljoonan euron suuruinen laina on maksettu ennaikaisesti takaisin.

TVO laski kesäkuussa liikkeeseen 600 miljoonan euron suuruisen seitsemän vuoden mittaisen joukkovelkakirjalainan, jonka kuponkikorko on 1,375 prosenttia. Joukkovelkakirjalaina laskettiin liikkeeseen yhtiön joukkovelkakirjalainaohjelman (EMTN) puitteissa. TVO ilmoitti myös tehneensä käteisostotarjouksen TVO:n tammikuussa 2023 erääntyvän 500 miljoonan euron joukkovelkakirjan haltijoille. Takaisinostotarjouksen tulokset ilmoitettiin 22. kesäkuuta 2021. Hyväksyttävien tarjousten määrä oli 177 223 000 euroa. TVO hyväksyi kaikki tarjoukset.

OL3 EPR -projektin rahoituskulut on aktivoitu taseeseen.

TVO käyttää oikeuttaan lainata varoja takaisin Valtion ydinjätehuoltorahastolta laissa määrättyjen sääntöjen puitteissa. Lainan määrä 30.9.2021 oli 711,3 (31.12.2020: 716,4) miljoonaa euroa ja se on edelleen lainattu TVO:n A-osakesarjan osakkaille. Laina Valtion ydinjätehuoltorahastolta pieneni 31.3.2021 5,1 (31.3.2020: kasvoi 125,0) miljoonaa euroa.

Luottoluokitusyhtiö S&P Global Ratings (S&P) vahvisti 1. huhtikuuta 2021 TVO:n pitkäaikaisen luottoluokituksen entiselle tasolleen BB, ja muutti tulevaisuudennäkymät negatiivisesta positiiviseksi (positive outlook). S&P perustelee toimenpidettä OL3 EPR -laitoksen polttoaineen latauksen valmistumisella, joka on merkittävä osoitus projektin edistymisestä.

Olkiluoto 1 ja Olkiluoto 2

Olkiluodon ydinvoimalaitosyksiköiden, OL1 ja OL2, sähköntuotanto oli katsauskaudella 10 487 (10 869) GWh ja käyttökerroin yhteensä 90,1 (93,1) prosenttia.

OL1- ja OL2-laitosyksiköt toimivat tarkastelujakson ajan turvallisesti ja luotettavasti. OL1:n nettotuotanto oli 5 423 (5 339) GWh ja käyttökerroin 93,2 (91,4) prosenttia. OL2:n nettotuotanto oli 5 063 (5 530) GWh ja käyttökerroin 87,0 (94,7) prosenttia.

Vuosihuollot

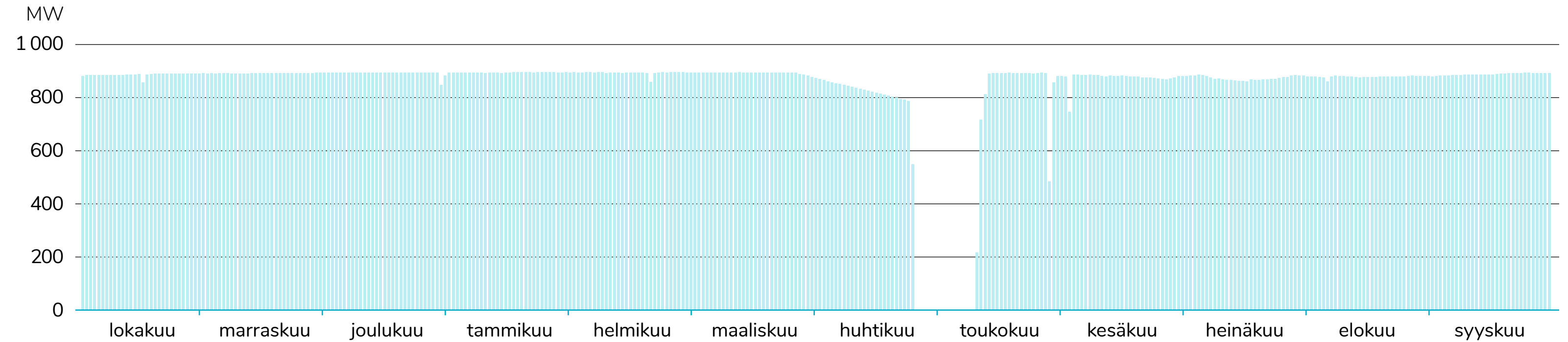
Olkiluodon ydinvoimalaitos pidetään jatkuvasti hyvässä tuotannollisessa ja toiminnallisessa kunnossa laitosyksiköillä vuorottelevilla polttoaineenvaihto- ja huoltoseisokeilla.

Olkiluodon ydinvoimalaitoksen vuosihuollot 2021 toteutettiin poikkeuksellisin järjestelyin koronavirustartuntojen ehkäisemiseksi voimalaitosalueella. OL1-laitosyksiköllä tehtiin polttoaineenvaihtoseisokki, joka alkoi huhtikuun 25. päivänä ja päättyi 11. toukokuuta. OL1-laitosyksikön vuosihuollossa tehtiin polttoaineenvaihdon lisäksi useita töitä, joista osa siirrettiin koronaviruspandemian vuoksi viime vuoden vuosihuolloista. Tehtäviä töitä olivat muun muassa päämuuntajan vaihto ja reaktorin primääripiirin painekoe.

OL2-laitosyksiköllä toteutettiin huoltoseisokki, joka alkoi 16. toukokuuta ja päättyi 18. kesäkuuta. Huoltoseisokin suurimpia töitä polttoaineenvaihdon lisäksi olivat muun muassa sammutetun reaktorin jäähdytysjärjestelmän pumpun ja putkistojen uusinta, suojarakennuksen sähköläpivientimoduulien vaihto, syöttövesijärjestelmän kierrätyslinjan muutos, suojarakennuksen tiiveyskoe sekä reaktoritankin pohjan tarkastus ja imurointi.

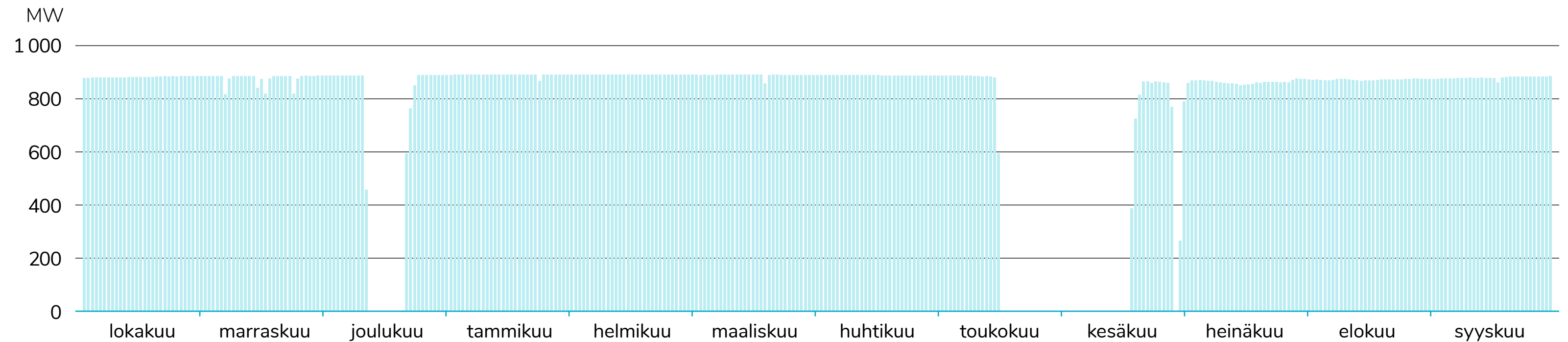
Olkiluoto 1

Keskimääräinen sähköteho
1.10.2020–30.9.2021

Olkiluoto 2

Keskimääräinen sähköteho
1.10.2020–30.9.2021

Oikiluoto 3 EPR

OL3 EPR on rakenteilla oleva ydinvoimalaitosyksikkö, joka on tilattu kiinteähintaisena avaimet käteen -periaatteella konsortiolta (laitostoimittaja), jonka muodostavat Areva GmbH, Areva NP SAS ja Siemens AG. Konsortioon kuuluvat yhtiöt ovat laitostoimitussopimuksen mukaisesti yhteisvastuussa sopimusvelvoitteista.

TVO allekirjoitti maaliskuussa 2018 kattavan OL3 EPR -projektin loppuunsaattamista ja projektin kiistoja koskevan sovintosopimuksen laitostoimittajakonsortioon kuuluvien yhtiöiden, Areva NP:n, Areva GmbH:n ja Siemens AG:n sekä Ranskan valtion sataprosenttisesti omistaman Areva-yhtiöiden emoyhtiö Areva SA:n kanssa. Sopimus tuli voimaan maaliskuun 2018 lopulla. Sopimuksessa laitostoimittajakonsortioon kuuluvat yhtiöt sitoutuivat siihen, että OL3 EPR -projektin loppuunsaattamiseen tarkoitettut varat ovat riittävät ja ne kattavat myös kaikki asianmukaiset takuukaudet. Tätä varten perustettiin Areva-yhtiöiden rahoittama rahastomekanismi turvaamaan OL3 EPR -projektin loppuunsaattamisesta aiheutuvien kustannusten kattamisen. Katsauskaudella rahaston täydentäminen päättyi vuoden 2018 sopimuksen ehtojen mukaisesti, mutta sitä täydennettiin heinäkuussa 2021 voimaan tulleen muutossopimuksen perusteella, ks. lisää jäljempänä.

TVO ja Areva–Siemens-konsortio neuvottelivat kesästä 2020 lähtien OL3 EPR -projektin loppuunsaattamiseen liittyvistä ehdoista. Lisäksi Areva-yhtiöt valmisteli taloudellista ratkaisua, jolla yhtiöt saivat tarvitsemaansa rahoitusta OL3 EPR -projektin loppuunsaattamiseen. Neuvotteluissa osapuolet pääsivät toukokuussa 2021 yhteisymmärrykseen projektin loppuunsaattamisen pääperiaatteista, ja sopimukset OL3 EPR -projektin vuoden 2018 kokonaissovintosopimukseen tehtävistä muutoksista allekirjoitettiin

kesäkuussa 2021. Sopimusten voimaantulo edellytti tiettyjen ehtojen täyttymistä, ja kaikki täytäntöönpanoehdot täyttyivät 13. heinäkuuta 2021.

Sopimuksen keskeisiä asioita olivat:

- Vuoden 2018 kokonaissovintosopimuksessa sovittua Areva-yhtiöiden rahastomekanismia päämitettiin heinäkuussa 432,3 miljoonalla eurolla.
- Molemmat osapuolet kattavat omat kustannuksensa heinäkuun 2021 alusta lähtien helmikuun 2022 loppuun.
- Mikäli laitostoimittajakonsortioon kuuluvat yhtiöt eivät saisi OL3 EPR -projektia valmiiksi helmikuun 2022 loppuun mennessä, ne maksavat valmistumisen ajankohdasta riippuvan lisäkorvauksen viivästyksestä TVO:lle.
- Sopimuksen voimaantulon yhteydessä laitostoimittaja suoritti vuoden 2018 sovintosopimuksen mukaisesta 400,0 miljoonan euron viivekorvauksesta 206,9 miljoonaa euroa.

Säteilyturvakeskus (STUK) myönsi maaliskuussa 2021 OL3 EPR -laitosyksikölle polttoaineenlatausluvan, ja polttoaineen lataus valmistui huhtikuussa 2021. Latauksen valmistuminen tarkoitti, että OL3 EPR -laitosyksikkö on käytössä oleva ydinvoimalaitos. Turbiinille toteutettavan huollon ja tarkastustoimenpiteiden pidentymisen vuoksi laitostoimittaja Areva–Siemens-konsortiolta elokuussa 2021 saadun päivitetyn aikataulun mukaan laitosyksikkö liitetään valtakunnan sähköverkkoon helmikuussa 2022 ja säännöllinen sähköntuotanto alkaa kesäkuussa 2022.

OL3 EPR -laitosyksiköllä toteutettava turbiinihuolto käynnistettiin turbiinin jumiutumisen vuoksi. Syy paikallistettiin yhteen kolmesta matalapaineturbiinista. Tarkastuksissa paljastui, että

matalapaineturbiinin sisäpesässä ja roottorissa oli vaurioita. Vauriot olivat aiheutuneet roottorin kosketuksesta turbiinin sisäpesään. Huoltotöissä yksi matalapaineturbiinin roottori vaihdetaan, ja samalla suoritetaan tarkastustoimenpiteitä sekä pieniä muutostöitä kaikkiin matalapaineturbiineihin. Työt ovat edenneet suunnitelmien mukaisesti. TVO tukee laitostoimittajaa huollossa ja tarkastustoimenpiteissä.

Ennen reaktorin käynnistämistä laitostoimittaja selvittää polttoaineessa havaittua poikkeamaa.

OL3 EPR -laitosyksikön tuotantotietojen julkaiseminen aloitettiin TVO:n verkkosivuilla polttoaineen latauksen aloittamisen yhteydessä. Tuotantotietojen julkaiseminen jatkuu verkkosivuilla laitosyksikön säännöllisen sähköntuotannon aloittamiseen asti. Merkittävistä muutoksista julkaistaan jatkossakin sähkömarkkinatiedote NordPoolissa.

Työmaan henkilömäärä oli raportointijakson lopussa noin 1 600. Työt OL3 EPR -työmaalla ovat jatkuneet koronaviruspandemiasta huolimatta erityisjärjestelyin. Työmaan työturvallisuus säilyi hyvällä tasolla.

Kaikki OL3 EPR -projektin toteutuneet aktivointikriteerit täyttävät menot on kirjattu konsernin taseen aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintamenoon.

Ydinpolttoaine

Ydinpolttoainehankintojen arvo katsauskaudella oli 52,0 (65,6) miljoonaa euroa ja kulutuksen arvo 44,7 (45,4) miljoonaa euroa.

Ydinpolttoaine- ja uraanivaraston arvo 30.9.2021 oli 272,9 (31.12.2020: 265,6) miljoonaa euroa.

Ydinjätehuolto

TVO:lla on ydinenergiain mukaan vastuu ydinjätehuoltoon liittyvistä toimenpiteistä ja niiden kustannuksista.

Konsernitilinpäätöksen veloissa on esitetty IFRS-säännösten mukaan laskettu ydinjätehuoltovastuuseen liittyvä varaus 1 013,5 (31.12.2020: 1 029,5) miljoonaa euroa ja varoissa on esitetty vastaava määrä TVO:n osuudesta Valtion ydinjätehuoltorahastossa.

Ydinjätehuollon tulevien kustannusten kattamiseksi TVO suorittaa maksuja ydinenergiain mukaisesti Valtion ydinjätehuoltorahastoon. TEM vahvisti marraskuussa 2020 TVO:n ydinjätehuollon vuoden 2020 lopun vastuumääräksi 1 450,6 (1 471,4) miljoonaa euroa ja TVO:n vuoden 2021 rahastotavoitteeksi Valtion ydinjätehuoltorahastossa 1 450,6 (1 471,4) miljoonaa euroa. Lisäksi TEM on päättänyt vuoden 2021 vastuumääräksi 1 755,7 miljoonaa euroa, josta 1 394,2 miljoonaa euroa on OL1/OL2-osuutta ja 361,5 miljoonaa euroa OL3 EPR -osuutta.

Ydinjätehuoltorahasto vahvisti maaliskuussa 2021 TVO:n vuoden 2020 ydinjätehuoltomaksun palautukseksi 28,7 (palautus 42,3) miljoonaa euroa, jonka rahasto palautti 31.3.2021 (rahasto palautti 31.3.2020). Vuoden 2021 ydinjätehuoltomaksu vahvistetaan maaliskuussa 2022.

Uudistetun ydinenergiain mukainen ydinjätehuoltorahaston sijoitustoiminta alkaa vuonna 2022.

Käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitus

Posiva Oy vastaa omistajiensa TVO:n Olkiluodon ja Fortumin Loviisan voimalaitoksilla syntyvän käytetyn polttoaineen loppusijoituksesta Olkiluodossa.

Posivan loppusijoituslaitoskokonaisuuden työt kapselointilaitos-työmaalla ja ONKALOSSA ovat edenneet koronavirusrajoitustoimista huolimatta. Kapselointilaitoksen järjestelmien yksityiskohtainen suunnittelu on jatkunut turvallisuusluokiteltujen järjestelmien rakennesuunnitelmien laadinnalla ja niiden viranomaiskäsittelyllä. Kapselointilaitoksen keskeisten laitteiden toimittajavalinnat on pääosin tehty sekä laitteiden suunnittelu ja valmistus etenevät.

Viiden ensimmäisen loppusijoitustunnelin louhinta alkoi ONKALOSSA toukokuussa 2021. STUK on todennut louhinnan aloittamiselle asetettujen edellytysten täyttyneen.

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin

Investoinnit olivat katsauskaudella 82,4 (31,0) miljoonaa euroa. Emoyhtiön investoinnit olivat 81,9 (22,1) miljoonaa euroa, josta OL3 EPR -projektiin kohdistui 41,8 (-10,3) miljoonaa euroa. OL3 EPR -investointia pienentää kokonaissovintosopimuksen mukainen lisäkorvaus, jota katsauskaudella on kirjattu 160,0 miljoonaa euroa. Katsauskauden loppuun mennessä on lisäkorvausta kirjattu yhteensä 400,0 miljoonaa euroa, joka on korvaus täysimääräisenä.

Hitachi ABB Power Grids ja TVO ovat allekirjoittaneet sopimuksen Euroopan suurimpiin lukeutuvan akkuenergiavaraston toimittamisesta Olkiluotoon. 90 megawatin tehoinen akkuenergiavarasto tukee osaltaan koko energiajärjestelmää mahdollisessa OL3 EPR -laitosyksikön tuotantohäiriötilanteessa pienentäen kantaverkkoon kohdistuvaa tehonmuutoksen vaikutusta. Akkuenergiavarasto otetaan käyttöön vuoden 2022 aikana.

Katsauskaudella hiilidioksidipäästöoikeusostoja ei ollut (1,7 miljoonaa euroa).

Vireillä olevat oikeudenkäynnit ja riita-asiat

TVO ja Wärtsilä Finland Oy (Wärtsilä) allekirjoittivat vuonna 2013 sopimuksen varavoimadieselgeneraattoreiden ja niiden apujärjestelmien toimittamisesta Olkiluodon ydinvoimalaitokseen (ns. EDG-projekti). Wärtsilä julkaisi joulukuussa 2018 pörssitiedotteen, jossa se ilmoitti tehneensä merkittävän varauksen kahdesta ydinvoimalaprojektista kattamaan kustannusylitykset ja projektiviivästykset, ja että vastuunjako lisäkustannuksista ja viivästyksistä on riidanalainen. Wärtsilä ilmoitti huhtikuussa 2019 TVO:lle lähettämässään kirjeessä, että tehdystä varauksesta 65,0 miljoonaa euroa koskee TVO:n EDG-projektia. TVO käynnisti välimiesmenettelyn Wärtsilää vastaan EDG-projektin toimitussopimuksen mukaisten laitosedielgeneraattorien (EDG 1–8) asennus- ja käyttöönottoaikatauluun liittyen lokakuussa 2020. Osapuolten välinen vastuunjako yllä tarkoitettuihin lisäkustannuksiin ja viivästyksiin ratkaistaan samassa menettelyssä.

TVO vastaanotti heinäkuussa 2021 Wärtsilän vastakanteen vireillä olevassa välimiesmenettelyssä. Wärtsilän rahallinen vaatimus lisäkustannuksista on noin 40 miljoonaa euroa. TVO pitää Wärtsilän vaatimuksia perusteettomina ja vastaa niihin asetetussa aikataulussa.

Välimiesmenettelyssä esitettyjen vaatimusten perusteella TVO ei ole kirjannut saatavia eikä varauksia.

Henkilöstö

Konsernin henkilöstön määrä oli katsauskauden lopussa 982 (31.12.2020: 975, 30.9.2020: 968) henkilöä. Konsernin vakinaisen henkilöstön määrä oli jakson lopussa 956 (31.12.2020: 956, 30.9.2020: 946) henkilöä.

TVO:n uudeksi turvallisuusjohtajaksi on nimitetty DI, TKT Veli-Pekka Nurmi 1.1.2022 alkaen. TVO:n nykyinen turvallisuusjohtaja DI Mikko Kosonen on nimitetty johtavaksi asiantuntijaksi 1.1.2022 alkaen, ja hän jää eläkkeelle kesällä 2022.

Varsinainen yhtiökokous

TVO:n varsinainen yhtiökokous 31. maaliskuuta 2021 hyväksyi tilinpäätöksen vuodelta 2020, vahvisti tuloslaskelman ja taseen sekä myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Uusiksi hallituksen jäseniksi Risto Andstenin ja Markus Rauramon tilalle valittiin Hannu Jokinen ja Petra Lundström. Muut hallituksen jäsenet valittiin uudelleen. Hallitus valitsi järjestäytymiskokouksessaan puheenjohtajaksi Ilkka Tykkyläisen ja varapuheenjohtajaksi Tiina Tuomelan. Hallitus valitsi keskuudestaan myös hallituksen valiokuntien jäsenet ja puheenjohtajat.

Ylimääräinen yhtiökokous

TVO:n 28. toukokuuta 2021 pidetyssä ylimääräisessä yhtiökokouksessa päätettiin hyväksyä sopimukset OL3 EPR -projektin vuoden 2018 kokonaissovintosopimukseen tehtävistä muutoksista laitostoimittajakonsortioon kuuluvien yhtiöiden, Areva NP:n, Areva GmbH:n ja Siemens AG:n, sekä Areva-yhtiöiden emoyhtiö Areva SA:n, kanssa.

Omistusrakenteen muutokset

TVO:n osakaskunnassa tapahtui 1. heinäkuuta 2021 muutos, kun Oy Mankala Ab osti Loiste Holding Oy:n kaikki A- ja B-sarjan osakkeet. Kaupan jälkeen Oy Mankala Ab:n suhteellinen omistusosuus TVO:n osakkeista kasvoi 8,1379 prosentista 8,2079 prosenttiin.

Tilintarkastus

Osavuositarkastus on tilintarkastamaton.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

TVO:n toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät on esitetty vuoden 2020 hallituksen toimintakertomuksessa.

OL3 EPR -laitosyksikön polttoaineen lataus valmistui huhtikuussa 2021. Laitostoimittajan elokuussa 2021 päivittämän aikataulun mukaan OL3 EPR -laitosyksikkö liitetään valtakunnan sähköverkkoon helmikuussa 2022 ja säännöllinen sähköntuotanto alkaa kesäkuussa 2022. OL3 EPR -projektin ollessa yhä käynnissä, ei voida taata, että lisäviivästyksiä ei tapahtuisi ennen projektin loppuunsaattamista.

Koronaviruspandemiaan liittyvä exit-strategia on otettu käyttöön Olkiluodossa aikaisemman varautumissuunnitelman rinnalle. Exit-strategian tavoitteena on asteittain purkaa koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi konsernissa määritellyjä toimenpiteitä ja ohjeistuksia. Konsernissa arvioidaan tilannetta jatkuvasti ja noudatetaan ohjeistuksissa ja käytännöissä myös Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ja maan hallituksen linjauksia ja päätöksiä. Maailmanlaajuiset sekä lähialueella tapahtuvat muutokset koronaviruspandemian tilanteessa saattavat aiheuttaa poikkeavia järjestelyitä konsernin toiminnassa myös loppuvuoden aikana.

Arvio loppuvuoden kehityksestä

Alkaneella tilikaudella sähköntuotannon odotetaan jatkuvan edellisvuosien tapaan. Olkiluodon ydinvoimalaitoksen tuotantoedellytykset ovat hyvät. Ydinpolttoaineen saatavuus on varmistettu pitkäaikaisin sopimuksin.

OL3 EPR -laitosyksikön valmistautumista tuotantokäyttöön jatketaan. Polttoaineen latauksen jälkeen jatketaan kunnossapito- ja viimeistelytyötä sekä tehdään testauksia. Tärkein testi on kuumakoe, jossa reaktori- ja turbiinilaitosta testataan käyttöä varten. Kokeessa tehdään eri paine- ja lämpötilatasoilla kymmeniä testejä. Kuumakoetta jatketaan parhaillaan käynnissä olevan turbiinihuollon jälkeen. TVO jatkaa laitostoimittajan tukemista projektin loppuunsaattamisessa.

Posiva jatkaa loppusijoituslaitoskokonaisuuden toteutusta. Loppusijoituslaitoksella louhintatyöt ja tekninen varustelu etenevät. Kapselointilaitoksella tehdään rakentamis- ja asennustyötä sekä laitteiden kelpoistusta ja valmistusta. Loppusijoitustoiminnan aloituksen mahdollistavan käyttölupahakemuksen jättämiseen valmistaudutaan.

Koronaviruspandemia voi aiheuttaa epävarmuutta loppuvuoteen ja mahdollisia poikkeavia järjestelyitä loppuvuoden aikana.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Ei katsauskauden jälkeisiä tapahtumia.

15.10.2021

Teollisuuden Voima Oyj
Hallitus

Konsernin keskeisiä tietoja ja tunnuslukuja

TVO-konserni (IFRS) (M€)	1.1. - 30.9.2021	1.1. - 30.9.2020	1.1.-31.12.2020
Liikevaihto	233	216	275
Kauden voitto/tappio	2	15	0
Investoinnit ¹⁾	82	31	56
Oma pääoma	2 073	1 814	2 043
Oman pääoman ehtoiset osakslainat (sisältyvät edelliseen) ³⁾	929	679	929
Pitkä- ja lyhytaikaiset korolliset velat (ilman lainaa VYR:ltä) ²⁾	4 202	4 366	4 281
Laina VYR:ltä ²⁾	711	716	716
Ydinjätehuoltoon liittyvä varaus	1 013	1 038	1 030
Taseen loppusumma	8 116	8 065	8 181
Omavaraisuusaste % ⁴⁾	32,4	28,7	31,7
Henkilöstö keskimäärin	1 011	987	984

¹⁾ Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin perustuvat bruttoinvestointeihin.

²⁾ Valtion ydinjätehuoltorahasto (VYR)

³⁾ Huonompi etuoikeus kuin muilla lainoilla

⁴⁾ Omavaraisuusaste % = $100 \times \frac{\text{oma pääoma}}{\text{taseen loppusumma - ydinjätehuoltoon liittyvä varaus - laina Valtion ydinjätehuoltorahastolta}}$

taseen loppusumma - ydinjätehuoltoon liittyvä varaus - laina Valtion ydinjätehuoltorahastolta

Teollisuuden Voima Oyj:n keskeisiä tietoja ja tunnuslukuja

Teollisuuden Voima Oyj (FAS) (M€)

Emoyhtiön välitilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolakia (FAS) noudattaen.	1.1. - 30.9.2021	1.1. - 30.9.2020	1.1.-31.12.2020
Liikevaihto	229	214	271
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja	-13	17	8
Polttoainekulut	45	45	64
Ydinjätehuoltokulut	22	19	28
Pääomakulut (poistot sekä rahoitustuotot ja -kulut)	28	25	34
Investoinnit ¹⁾	82	22	52
Oma pääoma	861	862	861
Tilinpäätössiirtojen kertymä	210	206	197
Pitkä- ja lyhytaikaiset korolliset velat (ilman lainaa VYR:ltä ja osakslainoja) ²⁾	4 133	4 278	4 180
Osakslainat ³⁾	929	679	929
Laina VYR:ltä ²⁾	711	716	716
Taseen loppusumma	6 961	6 871	6 995
Omavaraisuusaste % ⁴⁾	32,0	28,4	31,7
Henkilöstö keskimäärin	1 009	986	983

¹⁾ Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin perustuvat bruttoinvestointeihin.

²⁾ Valtion ydinjätehuoltorahasto (VYR)

³⁾ Huonompi etuoikeus kuin muilla lainoilla

⁴⁾ Omavaraisuusaste % = $100 \times \frac{\text{oma pääoma} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä} + \text{osakslainat}}{\text{taseen loppusumma} - \text{laina Valtion ydinjätehuoltorahastolta}}$

Sähkön toimitus osakkaille (GWh)

	1.1.-30.9.2021	1.1.-30.9.2020	1.1.-31.12.2020
Ydinvoima	10 468	10 852	14 563
Hiilivoima	0	82	82
Yhteensä	10 468	10 934	14 645

Tilinpäätöslyhennelmä ja liitetiedot

Konsernin tuloslaskelma

1 000 €	1.1. - 30.9.2021	1.1. - 30.9.2020	1.1.-31.12.2020
Liikevaihto	233 183	216 334	275 120
Valmistus omaan käyttöön	18 489	15 033	21 217
Liiketoiminnan muut tuotot	9 527	9 058	13 253
Materiaalit ja palvelut	-57 932	-49 210	-78 230
Henkilöstökulut	-60 784	-52 524	-72 493
Poistot ja arvonalentumiset	-32 796	-34 106	-45 461
Liiketoiminnan muut kulut	-82 606	-67 545	-86 183
Liikevoitto/-tappio	27 081	37 040	27 223
Rahoitustuotot	9 139	8 492	11 616
Rahoituskulut	-35 167	-31 382	-39 517
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-26 028	-22 890	-27 901
Osuus yhteisyritysten tuloksesta	899	772	1 132
Voitto/tappio ennen veroja	1 952	14 922	454
Kauden voitto/tappio	1 952	14 922	454
Tilikauden voiton/tappion jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille	1 952	14 922	454

Konsernin laaja tuloslaskelma

1 000 €	1.1. - 30.9.2021	1.1. - 30.9.2020	1.1.-31.12.2020
Kauden voitto/tappio	1 952	14 922	454
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka siirretään tai saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:			
Rahavirtojen suojaukset	31 506	-16 645	-21 994
Kauden muut laajan tuloksen erät yhteensä	31 506	-16 645	-21 994
Kauden laaja voitto/tappio	33 458	-1 723	-21 540
Kauden laajan voiton/tappion jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille	33 458	-1 723	-21 540

Konsernin tase

1 000 €	30.9.2021	30.9.2020	31.12.2020
Varat			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	5 700 279	5 652 806	5 664 650
Aineettomat hyödykkeet	2 421	2 590	2 589
Laina- ja muut saamiset	714 106	893 393	959 286
Osuudet yhteisyrityksissä	5 135	3 875	4 236
Sijoitukset osakkeisiin	1 934	1 934	1 934
Johdannaissopimukset	32 724	21 310	28 516
Osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	1 013 467	1 037 832	1 029 522
Pitkäaikaiset varat yhteensä	7 470 066	7 613 740	7 690 733
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	281 547	290 303	274 215
Myyntisaamiset ja muut saamiset	243 855	37 742	52 231
Johdannaissopimukset	3 826	3 808	2 515
Rahavarat	116 533	119 894	161 363
Lyhytaikaiset varat yhteensä	645 761	451 747	490 324
Varat yhteensä	8 115 827	8 065 487	8 181 057
Oma pääoma ja velat			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	600 365	600 365	600 365
Ylikurssirahasto ja vararahasto	242 383	242 383	242 383
Arvonmuutosrahasto	4 134	-22 023	-27 372
Oman pääoman ehtoiset osakaslainat	929 300	679 300	929 300
Kertyneet voittovarot	296 761	314 059	298 272
Oma pääoma yhteensä	2 072 943	1 814 084	2 042 948

1 000 €	30.9.2021	30.9.2020	31.12.2020
Velat			
Pitkäaikaiset velat			
Ydinjätehuoltoon liittyvä varaus	1 013 467	1 037 832	1 029 522
Laina Valtion ydinjätehuoltorahastolta	711 266	716 447	716 447
Joukkovelkakirjalainat	2 893 967	2 703 469	2 720 218
Muut rahoitusvelat	883 070	1 102 045	1 092 051
Johdannaissopimukset	18 898	46 961	40 413
Pitkäaikaiset velat yhteensä	5 520 668	5 606 754	5 598 651
Lyhytaikaiset velat			
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	404 783	513 195	427 211
Johdannaissopimukset	1 279	678	1 598
Saadut ennakot	19 789	17 475	19 789
Ostovelat	7 947	38 391	8 330
Muut lyhytaikaiset velat	88 418	74 910	82 530
Lyhytaikaiset velat yhteensä	522 216	644 649	539 458
Velat yhteensä	6 042 884	6 251 403	6 138 109
Oma pääoma ja velat yhteensä	8 115 827	8 065 487	8 181 057

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

1 000 €	Osakepääoma	Ylikurssirahasto ja vararahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Arvonmuutosrahasto	Oman pääoman ehtoiset osakslainat	Kertyneet voittovarot	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2021	600 365	242 383	0	-27 372	929 300	298 272	2 042 948	2 042 948
Kauden tulos	0	0	0	0	0	1 952	1 952	1 952
Muut laajan tuloksen erät:								
Rahavirtojen suojaukset	0	0	0	31 506	0	0	31 506	31 506
Oman pääoman ehtoisten osakslainojen maksetut korot	0	0	0	0	0	-3 463	-3 463	-3 463
Oma pääoma 30.9.2021	600 365	242 383	0	4 134	929 300	296 761	2 072 943	2 072 943
1 000 €	Osakepääoma	Ylikurssirahasto ja vararahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Arvonmuutosrahasto	Oman pääoman ehtoiset osakslainat	Kertyneet voittovarot	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2020	600 365	242 383	3	-5 378	679 300	302 724	1 819 397	1 819 397
Kauden tulos	0	0	0	0	0	14 922	14 922	14 922
Muut laajan tuloksen erät:								
Rahavirtojen suojaukset	0	0	0	-16 645	0	0	-16 645	-16 645
Oman pääoman ehtoisten osakslainojen maksetut korot	0	0	0	0	0	-3 587	-3 587	-3 587
Omien osakkeiden hankinta	0	0	-3	0	0	0	-3	-3
Oma pääoma 30.9.2020	600 365	242 383	0	-22 023	679 300	314 059	1 814 084	1 814 084
	Osakepääoma	Ylikurssirahasto ja vararahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Arvonmuutosrahasto	Oman pääoman ehtoiset osakslainat	Kertyneet voittovarot	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2020	600 365	242 383	3	-5 378	679 300	302 724	1 819 397	1 819 397
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	454	454	454
Muut laajan tuloksen erät:								
Rahavirtojen suojaukset	0	0	0	-21 994	0	0	-21 994	-21 994
Oman pääoman ehtoiset osakslainat	0	0	0	0	250 000	0	250 000	250 000
Oman pääoman ehtoisten osakslainojen maksetut korot	0	0	0	0	0	-4 906	-4 906	-4 906
Omien osakkeiden hankinta	0	0	-3	0	0	0	-3	-3
Oma pääoma 31.12.2020	600 365	242 383	0	-27 372	929 300	298 272	2 042 948	2 042 948

Konsernin rahavirtalaskelma

1 000 €	30.9.2021	30.9.2020	31.12.2020
Liiketoiminnan rahavirrat			
Kauden voitto/tappio	1 952	14 922	454
Oikaisut:			
Rahoitustuotot ja -kulut	26 028	22 889	27 901
Poistot ja arvonalentumiset	32 796	34 106	45 461
Osuus yhteisyritysten voitosta/tappiosta	-899	-772	-1 132
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksutapahtumaa	-18 171	-28 957	-29 268
Myyntivoitot ja -tappiot käyttöomaisuushyödykkeistä ja osakkeista	0	-51	-51
Käyttöpääoman muutokset:			
Korottomien saamisten lisäys (-) tai vähennys (+)	-972	35 115	21 527
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) tai vähennys (+)	-7 313	-20 554	-4 465
Ostovelkojen ja muiden velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	4 683	10 276	-9 191
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-3 311	-2 922	-3 896
Saadut osingot	0	4 270	4 270
Saadut korot	3 939	3 213	3 217
Liiketoiminnan nettorahavirta	38 732	71 535	54 827
Investointien rahavirrat			
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-238 103	-181 368	-273 590
OL3 EPR-projektin korvaus	206 875	0	0
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutustulot	0	127	127
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-194	-678	-741
Myönnetyt lainasaamiset	0	-125 005	-125 138
Lainasaamisten takaisinmaksut	5 180	0	240
Investointien nettorahavirta	-26 242	-306 924	-399 102

1 000 €	30.9.2021	30.9.2020	31.12.2020
Rahoituksen rahavirrat			
Omien osakkeiden hankinta	0	-3	-3
Oman pääoman ehtoisten osakaslainojen nostot	0	0	250 000
Pitkäaikaisten lainojen nostot	600 000	445 005	228 715
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-556 476	-346 275	-255 481
Vuokrien pääomaosuus	-2 022	-1 961	-2 052
Oman pääoman ehtoisten osakaslainojen maksetut korot	-2 870	-2 788	-4 818
Korollisten saamisten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	2 030	2 030
Lyhytaikaisten rahoitusvelkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	93 878	21 443	349 415
Lyhytaikaisten korollisten velkojen takaisinmaksut	-189 830	0	-300 000
Rahoituksen nettorahavirta	-57 320	117 451	267 806
Rahavarojen muutos	-44 830	-117 938	-76 469
Rahavarat kauden alussa	161 363	237 832	237 832
Rahavarat kauden lopussa	116 533	119 894	161 363

Osavuositarkastuksen liitetiedot

Laadintaperiaatteet

Osavuositarkastus on laadittu IAS 34 Osavuositarkastukset -standardin mukaisesti. Laatimisessa on noudatettu samoja laadintaperiaatteita kuin vuoden 2020 tilinpäätöksessä ja lisäksi vuonna 2021 käyttöönotettuja uusia IAS/IFRS -standardeja. Koronaviruspandemialla ei ole ollut olennaista vaikutusta laadintaperiaatteisiin eikä raportoitaviin lukuihin.

Arvioiden käyttö ja johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet

Osavuositarkastuksen laatiminen edellyttää, että yhtiön johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen määriin. Toteutuneet tulokset saattavat olla erilaisia näihin arvioihin verrattuna. Johdon tekemät merkittävät konsernin laadintaperiaatteisiin ja keskeisimpiin epävarmuustekijöihin liittyneet arviot ovat samoja, joita sovellettiin vuositilinpäätöksessä 2020.

Olkiluoto 3 EPR

TVO:n johto on arvioinut, että TVO on oikeutettu kokonaissovintosopimuksen mukaiseen korvaukseen 400,0 miljoonaa euroa laitostoimittajalta OL3 EPR -laitosyksikön säännöllisen sähkötuotannon alkaessa helmikuussa 2022. Katsauskaudella TVO on kirjannut kokonaissovintosopimuksen mukaisesti lisäkorvausta 160,0 miljoonaa euroa. Katsauskauden aikana laitostoimittaja suoritti 400,0 miljoonan euron viivekorvauksesta 206,9 miljoonaa euroa, joten lyhytaikaista saamista laitostoimittajalta on 193,1 miljoonaa euroa. Lisäkorvaus vähentää taseen aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintamenoa.

Segmenttiraportointi

TVO-konsernin segmenttirakenne

Konsernilla on yksi raportoitava segmentti; ydinvoima.

Ydinvoima-segmentin sähköä tuotetaan kahdessa ydinvoimalaitosyksikössä, Olkiluoto 1 ja Olkiluoto 2 (OL1 ja OL2). Ydinvoimalaitosyksikkö Olkiluoto 3 (OL3) on rakenteilla Olkiluotoon. Ydinvoimasegmenttiin sisältyy myös konsernin tytäryhtiö TVO Nuclear Services Oy (TVONS), jonka toiminta liittyy ydinvoimaan.

Hiilivoima-segmentin sähköä tuotettiin vuonna 2020 TVO:n osuudella Meri-Porin hiilivoimalaitoksessa. Fortum käytti TVO:n Meri-Porin hiilivoimalaitoksen teho-osuutta vuoden 2019 alusta alkaen. TVO luopui Meri-Porin osuudestaan kokonaisuudessaan heinäkuun alussa 2020 ja hankki kaikki sen omistuksessa olevat C-osakesarjan osakkeet. Kaikki C-osakesarjan osakkeet on mitätöity heinäkuussa 2020.

Segmenttitietojen laskentaperiaatteet

TVO-konserni esittää liiketoimintasegmenteittäin liikevaihdon, poistot ja arvonalentumiset, rahoitustuotot ja -kulut, tilikauden tuloksen sekä varat, joita ylin operatiivinen päätöksentekijä seuraa.

Ylin operatiivinen päätöksentekijä seuraa raportointia Suomen kirjanpitolain (FAS) mukaisesti. IFRS-laadintaperiaatteiden edellyttämät oikaisut raportoidaan konsernitasolla.

Liikevaihto segmenteittäin

1 000 €	1.1. - 30.9.2021	1.1. - 30.9.2020	1.1.-31.12.2020
Ydinvoima	233 183	210 521	269 308
Hiilivoima	0	5 813	5 812
Yhteensä	233 183	216 334	275 120

Kauden voitto/tappio segmenteittäin

1 000 €	1.1. - 30.9.2021	1.1. - 30.9.2020	1.1.-31.12.2020
Ydinvoima	13 388	17 291	8 560
Hiilivoima	0	0	0
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja (FAS)	13 388	17 291	8 560
Ydinjätehuoltovastuun vaikutus	-12 235	584	-5 962
Rahoitusinstrumenttien vaikutus	-547	-11	338
Muut IFRS-oikaisut	447	556	656
Osuus yhteisyritysten tuloksesta	899	-3 498	-3 138
Yhteensä (IFRS)	1 952	14 922	454

Varat segmenteittäin

1 000 €	30.9.2021	30.9.2020	31.12.2020
Ydinvoima	6 961 334	6 871 251	6 995 740
Hiilivoima	0	0	0
Yhteensä (FAS)	6 961 334	6 871 251	6 995 740
Ydinjätehuoltovastuun vaikutus	1 128 678	1 171 825	1 156 968
Rahoitusinstrumenttien vaikutus	7 545	-1 016	6 586
Rahoitusleasingien vaikutus	48 828	50 571	49 701
Muut IFRS-oikaisut	-34 682	-30 008	-31 163
Osuus yhteisyritysten tuloksesta	4 124	2 864	3 225
Yhteensä (IFRS)	8 115 827	8 065 487	8 181 057

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden muutokset

1 000 €	30.9.2021	30.9.2020	31.12.2020
Kirjanpitoarvo kauden alussa	5 664 650	5 663 306	5 663 306
Lisäykset	82 168	28 579	53 413
Vähennykset	-14 052	-5 281	-16 163
Poistot ja arvonalentumiset	-32 487	-33 798	-45 048
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	9 142
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	5 700 279	5 652 806	5 664 650

Aineettomien hyödykkeiden muutokset

1 000 €	30.9.2021	30.9.2020	31.12.2020
Kirjanpitoarvo kauden alussa	2 589	5 961	5 961
Lisäykset	193	2 378	2 483
Vähennykset	-52	-5 441	-5 715
Poistot ja arvonalentumiset	-309	-308	-413
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	273
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	2 421	2 590	2 589

OL3 EPR -investointia pienentää kokonaissovintosopimuksen mukainen lisäkorvaus, jota katsauskaudella on kirjattu 160,0 miljoonaa euroa. Kokonaissovintosopimuksen mukaista lisäkorvausta on kirjattu yhteensä 400,0 miljoonaa euroa.

OL3 EPR -investoinnista siirretään käytönaikaiseen polttoaineeseen noin 250 miljoonaa euroa kun OL3 EPR -laitosyksikkö siirtyy kaupalliseen käyttöön.

Rahoitusriskien hallinta

Rahoitusriskien hallinnan tavoitteet ja periaatteet ovat yhdenmukaisia vuoden 2020 konsernin tilinpäätöksessä esitettyjen tietojen kanssa.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimusten nimellisarvot

1 000 €	30.9.2021	30.9.2020	31.12.2020
Koronvaihtosopimukset	1 924 117	1 974 117	2 024 117
Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset ¹⁾	65 769	81 492	85 753
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset	378 577	378 577	378 585
Yhteensä	2 368 463	2 434 186	2 488 455

¹⁾ Valuuttatermiinejä käytetään pääosin polttoainehankintojen valuuttariskiltä suojautumiseen. Vastakkaiset valuuttatermiinit, jotka on hankittu kyseisten suojausmäärien säätämiseksi, on netotettu taulukossa keskenään, jolloin nominaali kuvastaa suojattua positiota.

Johdannaissopimusten käyvät arvot ¹⁾

1 000 €	30.9.2021			30.9.2020			31.12.2020		
	Positiivinen	Negatiivinen	Yhteensä	Positiivinen	Negatiivinen	Yhteensä	Positiivinen	Negatiivinen	Yhteensä
Koronvaihtosopimukset									
Sovelletaan rahavirran suojauslaskentaa	10 222	-15 905	-5 684		-32 370	-32 370	114	-33 763	-33 649
Sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa	6 836		6 836	11 806		11 806	10 709		10 709
Ei sovelleta suojauslaskentaa		-4 267	-4 267		-6 764	-6 764		-6 460	-6 460
Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset									
Sovelletaan rahavirran suojauslaskentaa	9 538		9 538	10 369	-193	10 175	7 324	-1 218	6 106
Ei sovelleta suojauslaskentaa	973	-4	969	1 540	-38	1 502	1 497	-71	1 426
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset									
Ei sovelleta suojauslaskentaa	8 981		8 981	1 403	-8 274	-6 871	11 387	-499	10 888
Yhteensä	36 550	-20 177	16 372	25 117	-47 639	-22 521	31 031	-42 011	-10 980

¹⁾ Sisältää koron- ja valuutanvaihtosopimukset liittyen Private Placement -järjestelyihin.

TVO-konsernin velkarakenne ja velkojen erääntyminen

30.9.2021

1 000 €	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030-	Yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	15 206	48 308	50 608	626 104	26 104	26 104	26 104	11 818			830 356
Joukkovelkakirjalainat		250 561	311 777	644 900	500 000	650 000	75 000	600 000		88 000	3 120 238
Lainat muilta		56 117									56 117
Vuokrasopimusvelat	88	2 106	2 106	1 848	43 553						49 702
Yritystodistukset	72 270	53 748									126 018
Yhteensä	87 564	410 840	364 491	1 272 852	569 657	676 104	101 104	611 818		88 000	4 182 430

TVO-konsernin luottositoumuksien erääntyminen

30.9.2021

1 000 €	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030-	Yhteensä
Syndikoitu valmiusluotto				1 000							1 000
Kahdenvälinen valmiusluotto				100							100
Kahdenvälinen pankkilaina											
Yhteensä				1 100							1 100

Lainojen ja johdannaisten keskiporkko tilinpäätöshetkellä 30.9.2021 oli 1,58 % (31.12.2020: 1,56 %).

TVO -konsernilla oli 30.9.2021 nostamattomia luottositoumuksia 1 100 milj. euroa (31.12.2020: 1 270 milj.euroa). Lisäksi konsernilla oli oman pääoman ehtoisia osakaslainasitoumuksia yhteensä 400 milj. euroa (31.12.2020: 400 milj.euroa) sekä kassavaroja 117 milj. euroa (31.12.2020: 161 milj.euroa).

Rahavarat muodostuvat käteisvaroista, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, likvideistä sijoituksista. Rahasto-osuuksiin luokitellaan käypään arvoon arvostetut rahastosijoitukset.

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista

1 000 €	30.9.2021		
	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat johdannaissopimukset		9 954	
Johdannaissopimukset rahavirran suojauslaskennassa		19 760	
Johdannaissopimukset käyvän arvon suojauslaskennassa		6 836	
Sijoitukset osakkeisiin ¹⁾			1 934
Yhteensä		36 550	1 934
Käypään arvoon arvostetut velat			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat johdannaissopimukset		4 272	
Johdannaissopimukset rahavirran suojauslaskennassa		15 905	
Yhteensä		20 177	

¹⁾ Yhtiöllä on 30.9.2021 noteeraamattomia osakkeita 1 934 (31.12.2020: 1 934) tuhatta euroa. Noteerattomille osakesijoituksille ei ole suoraa markkinahintaa saatavilla, joten niiden käypä arvo määritellään menetelmin, jotka perustuvat johdon harkintaan.

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista

1 000 €	31.12.2020		
	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat johdannaissopimukset		12 884	
Johdannaissopimukset rahavirran suojauslaskennassa		7 438	
Johdannaissopimukset käyvän arvon suojauslaskennassa		10 709	
Sijoitukset osakkeisiin ¹⁾			1 934
Yhteensä		31 031	1 934
Käypään arvoon arvostetut velat			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat johdannaissopimukset		7 030	
Johdannaissopimukset rahavirran suojauslaskennassa		34 981	
Yhteensä		42 011	

Käyvän arvon määrittäminen

Johdannaissopimukset on alun perin merkitty taseeseen käypiin arvoihin ja myöhemmin arvostettu käypiin arvoihin jokaisena tilinpäätöshetkenä. Käyvät arvot on määritelty käyttämällä useita eri menetelmiä sekä arvonnäytystekniikoita ja lisäksi taustaoletukset perustuvat kyseisten tilinpäätöspäivien markkina-noteerauksiin (Taso 2). Koronvaihtosopimusten käyvät arvot ovat ennustettujen ja tulevien kassavirtojen nykyarvoja. Valuuttatermiinisopimukset on arvostettu käyttämällä tilinpäätöspäivän markkinanoteerauksia. Korkeusoptiosopimusten käyvät arvot on laskettu käyttämällä tilinpäätöspäivän markkinanoteerauksia ja Black and Scholes-optioarvostusmallia. Koronvaihto- ja valuuttatermiinisopimusten käyvien arvojen muutokset on raportoitu joko omassa pääomassa tai tuloslaskelmassa riippuen siitä, täyttävätkö ne suojauslaskennan ehdot. Korkeusoptiosopimukseen ei sovelleta suojauslaskentaa, joten niiden käyvän arvon muutokset on kirjattu tuloslaskelmaan.

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot arvostusryhmittäin

			30.9.2021
1 000 €	Jaksotettuun hankintameno- arvostettavat rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Pitkäaikaiset velat			
Muut rahoitusvelat ¹⁾	3 777 036	3 777 036	3 869 002
			31.12.2020
1 000 €	Jaksotettuun hankintameno- arvostettavat rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Pitkäaikaiset velat			
Muut rahoitusvelat ¹⁾	3 812 269	3 812 269	3 863 422

¹⁾ Sisältää Joukkovelkakirjalainoja ja kiinteäkorkoisia EUR -velkoja.

Muiden kuin taulukossa esitettyjen rahoitusvarojen ja velkojen osalta kirjanpitoarvo vastaa käypää arvoa.

Ydinjätehuoltovastuuseen liittyvät varat ja varaus

Taseeseen sisältyvät ydinjätehuoltovastuuseen liittyvät varat ja velat

1 000 €	30.9.2021	30.9.2020	31.12.2020
TVO:n Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuuden tasearvo (pitkäaikaiset varat)	1 013 467	1 037 832	1 029 522
Ydinjätehuoltovastuuseen liittyvä varaus (pitkäaikaiset velat)	1 013 467	1 037 832	1 029 522

Suomen ydinenergialain mukainen TVO:n ydinjätehuollon vastuumäärä ja osuus Valtion ydinjätehuoltorahastossa

1 000 €	30.9.2021	30.9.2020	31.12.2020
Ydinjätehuollon vastuumäärä ydinenergialain mukaan	1 450 600	1 471 400	1 450 600
Rahastotavoite	1 450 600	1 471 400	1 450 600
TVO:n osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	1 450 600	1 471 400	1 478 800
Vastuumäärän ja rahasto-osuuden erotus	0	0	-28 200

Ydinjätehuoltovastuuseen liittyvä varaus kattaa tulevat ydinvoimalaitoksen käytöstäpoiston ja käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituksen kustannukset. Varaus perustuu vuosittain päivitettäviin kustannusennusteisiin ja joka kolmas vuosi tehtäviin teknisiin suunnitelmiin ja niihin perustuviin kokonaiskustannusarvioihin.

Katsauskauden tulokseen vaikuttaa ydinvoimalaitosten päivitetty käytöstäpoistosuunnitelma. Ydinenergialain mukaan luvanhaltijan on käytönluvan mukaisen toiminnan kestäessä esitettävä säännöllisesti vähintään kuuden vuoden välein ydinlaitoksen käytöstä poistamista koskevan suunnitelman päivitys Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) hyväksyttäväksi. Ydinvoimalaitoksen käytöstä poistamiseen liittyvän varauksen alkuperäinen nykyarvo on (ydinvoimalaitoksen käyttöönottohetkellä) on kirjattu investointina taseeseen ja sitä oikaistaan myöhemmin suunnitelmaan tulevilla muutoksilla. Käytöstä poistamiseen liittyvästä investoinnista tehdään poistot ydinvoimalaitoksen ennakoitun käyttöajan kuluessa.

TVO suorittaa maksuja Valtion ydinjätehuoltorahastoon, josta ydinenergialain mukaan katetaan tulevat ydinjätehuollon vastuut. Työ- ja elinkeinoministeriön päättämän rahastotavoitteen ja TVO:n Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuuden välinen ero maksetaan vuosittain vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana. TVO:n ydinjätehuoltovastuu vuoden 2020 lopussa oli vuoden 2019 vastuuta alhaisempi perustuen kolmen vuoden välein päivitettävän ydinjätehuollon kokonaiskustannusarvion pienentymiseen. Näin ollen, vuoden 2020 osalta ydinjätehuoltorahastosta palautettiin varoja TVO:lle rahaston sääntöjen mukaisesti maaliskuussa 2021. Ydinjätehuoltorahastosta arvioidaan palautuvan varoja TVO:lle myös vuoden 2021 osalta.

TEM on päättänyt vuoden 2021 vastuumääräksi 1 755,7 miljoonaa euroa, josta 1 394,2 miljoonaa euroa on OL1/OL2-osuutta ja 361,5 miljoonaa euroa OL3 EPR -osuutta. OL3 EPR -laitosyksikön ydinjätehuoltovastuun IAS 37:n mukainen laskenta alkaa ja varaus kirjataan taseeseen, kun laitos saatetaan kriittiseksi ja ydinjätteitä tuottava toiminta alkaa. Kun laitos saatetaan kriittiseksi, laitos kontaminoituu ja syntyy tosiasiallinen velvoite (puhdistamisvelvoite). Aikataulun mukaan OL3 EPR -laitosyksikkö tulee ensimmäisen kerran kriittiseksi tammikuussa 2022.

TVO:n osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta 30.9.2021 on 1 450,6 milj. euroa. Taseessa esitetyn osuuden arvo on 1 013,5 milj. euroa. Tämä ero johtuu siitä, että IFRIC 5 -tulokinnin mukaan Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuuden tasearvo ei voi ylittää siihen liittyvien velkojen määrää taseessa, koska TVO:lla ei ole määräysvaltaa Valtion ydinjätehuoltorahastossa. Niin kauan kuin ydinjätehuoltorahasto pysyy yllirahoitettuna IFRS:n näkökulmasta, kirjataan positiivinen vaikutus liikevoittoon aina, kun varaus kasvaa enemmän kuin nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon. Negatiivinen kirjaus liikevoittoon kirjataan, kun nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon ovat suuremmat kuin varauksen kasvu.

TVO on antanut valtiolle omistajien takaukset, jotka kattavat vastuun ydinjätehuollon mahdollisista ennalta arvaamattomista menoista ydinenergialain mukaisesti. Takaukset on esitetty liitetiedossa Vastuut ja muut sitoumukset.

Vastuut ja muut sitoumukset

Pantatut velkakirjat ja takaukset

1 000 €	30.9.2021	30.9.2020	31.12.2020
Valtion ydinjätehuoltorahastolle pantatut velkakirjat	711 266	716 447	716 447
Ydinjätehuoltovastuuseen liittyvät osakkaiden antamat takaukset	480 670	95 880	95 880

Ydinenergialain 44 §:n mukaan jätehuoltovelvollisen on luovutettava valtiolle 45 §:ssä säädetyt ehdot täyttäviä vakuuksia ennen jätteitä tuottavan toiminnan aloittamista ja muutoin aina kesäkuun loppuun mennessä. Työ- ja elinkeinoministeriö on hyväksynyt OL3 EPR-laitosyksikön toiminnan alkaessa valtiolle luovutettaviksi vakuuksiksi TVO:n osakasyhtiöiden omavelkaiset takaussitoumukset.

Investointisitoumukset

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaa koskevat sopimukseen perustuvat sitoumukset:

1 000 €	30.9.2021	30.9.2020	31.12.2020
OL1 ja OL2	85 100	90 300	88 600
OL3	431 900	426 400	433 900
Yhteensä	517 000	516 700	522 500

Vireillä olevat oikeudenkäynnit ja riita-asiat

Vireillä olevat oikeudenkäynnit ja riita-asiat on esitetty sivulla 6.